

07. 01. 2021 - Čj - Mluvnice - 7. A, B - řešení

Opakování nebo Prověřování učiva:

Téma: Slovní zásoba a její obohacování – Způsoby obohacování slovní zásoby

01 Řešení: *Určete, kterým ze slovtvorných způsobů (odvozování příponami nebo předponami, skládáním, zkracováním) vznikla následující slova. Cvičení vypracujte do svých školních sešitů, pracujte podle vzoru.*

nabídka slov + vzor: televizní, vydávat, obranyschopný, poctivec, hrozno, pradávný, hlavolam, prázdniny, velehory, Čedok
odvozování příponami: **televizní, poctivec, prázdniny**

odvozování předponami: **vydávat, pradávný,**

skládání: **obranyschopný, hlavolam, velehory,**

zkracování: **hrozno, Čedok**

02 Řešení: *Určete, kterým ze slovtvorných způsobů (odvozování příponami nebo předponami, skládáním, zkracováním) vznikla podtržená slova v článku. Cvičení vypracujeme ústně, každý žák, na kterém bude řada, řekne, jakým z uvedených způsobů dané slovo vzniklo. Pracujeme podle vzoru.*

vzor: Slivoně – **odvozování příponami**, šedomodřími – **skládání** atd.

pracovní text:

Slivoně

Slivoně s kulovitými, šedomodřími plody a s červenomodrou až tmavomodrou slupkou, které patří do rodiny švestek – slív, k nám přišly z Předního východu a z jihoevropských zemí. Obecně platí, že čím déle zůstává ovoce na stromě, tím více vitaminů vytvoří.

Švestky i pološvestky optimalizují látkovou přeměnu sacharidů, pomáhají při nervozitě, neklidu a problémech se soustředěním, zvyšují odolnost organismu proti stresu, čistí střeva, obvykle posílí srdce a imunitní systém apod.

Řešení: Slivoně – *odvozování příponami*, šedomodrymi – *skládání*, slupkou – *odvozování příponami*, přišly – *odvozování předponami*, jihoevropských – *skládání*, obecně – *odvozování příponami*, vytvoří – *odvozování předponami*, pološvestky – *skládání*, látkovou – *odvozování příponami*, neklidu – *odvozování předponami*, odolnost – *odvozování příponami*, posílí – *odvozování předponami*, imunitní – *odvozování příponami*, apod. - *zkracování*

03 Řešení: *Doplňte chybějící písmena v následujících cizích slovech. Správnost pravopisu případně ověřte v Pravidlech českého pravopisu. Cvičení vypracujeme do školních sešitů, pracujeme podle vzoru:*

vzor: akustika, exkurze apod.

akustika, exkurze, bibliografie, prezident, byznys, archiv, displej, kurz, oxidace, hieroglyf, drogerie, marketing, pedikúra

kteřá z těchto slov jsou mnohoznačná? *kurz – jako vzdělávací kurz a kurz jako směr, kurz (něco je v kurzu, je to v módě).*

Procvičování učiva:

Téma hodiny: Odvozování

Řešení: Rozdělte slova do skupin podle toho, zda byla odvozena příponami, koncovkami nebo předponami. Co tato slova pojmenovávají? Cvičení vypracujte ústně.

Jak postupovat:

Napište si do sešitu následující slova, každé na jeden řádek. Ke každému z nich přiřadte slova z nabídky:

odvozování příponami: platid-lo, řid-ič, drž-ák

odvozování koncovkami: výrob-a, chodítk-o, trní

odvozování předponami: ze-žloutnout, vy-čistit, ztvrdnout, ná-hrada, o-mládnout

nabídka slov: zežloutnout, platidlo, výroba, vyčistit, chodítko, sekačka, ztvrdnout, náhrada, omládnout, trní, držák, řidič

Řešení: Vypište z následujících slov přípony, kterými byla slova utvořena a řekněte, co dané slovo pojmenovává. Cvičení vypracujte do sešitů na mluvnici, pracujte podle vzoru

vzor: -ství, -na, -ště, ...

nakladatel-ství, studov-na, bydli-ště, korálkár-na, divad-lo, komini-ctví, žehlír-na, včel-ín, čekár-na, jeteli-ště, šatn-a, bažantn-ice, pekař-ství

Řešení: Vypište odvozovací přípony následujících názvů profesí. Cvičení vypracujte ústně, pracujte podle vzoru.

vzor: věd-ec, podnikat-el, kresl-íř

věd-ec, podnikat-el, kresl-íř, kadeřn-ík, řid-ič, skl-ář, průvod-čí, prodav-ač, komentát-or, obchodn-ík, lék-ař, překladat-el

Řešení: K následujícím přídavným jménům uveďte odvozená podstatná jména, vyjadřují názvy osob podle jejich vlastností.

Cvičení vypracujte písemně do svých sešitů na mluvnici, pracujte podle vzoru.

vzor: vzdělan-ec, nešťastliv-ec

vzdělaný - vzdělanec, nešťastný - nešťastlivec, dlouhý - dlouhán, lakomý - lakomec, líný - lenoch, starý - stařec, chytrý, - chytrák, odborný - odborník, šťastný - šťastlivec, drzý - drzoun, poctivý - poctivec, krásný - krasavec